

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

B.V.D.

R 202/13

26 OKT. 2001

Deze rubricering is
beëindigd na 50 jr.

Aan Zijne Excellentie
de Minister-President
Plein 1813 no.4
te
's-G R A V E N H A G E

Onderwerp:
De CPN tussen
Moskou en Peking.

Nr 766897

Afdeling
Bureau

's-Gravenhage, 23 DEC 1964
Stadhoudersplantsoen 25

Bijlage(n): 1

Hierbij heb ik de eer Uwe Excellentie een
rapport aan te bieden betreffende: "De CPN tussen
Moskou en Peking".

HET HOOFD VAN DE DIENST

Mr. J. S. Sinninghe Damsté

U gelieve steeds één zaak in één brief te behandelen en bij beantwoording nauwkeurig het onderwerp,
de dagtekening en het nummer van deze brief te vermelden.

Dit exemplaar bestaat uit 3 blz.

26 OKT. 2001

Deze rubricering is
beëindigd na 50 jr.

DE CPN TUSSEN MOSKOU EN PEKING

Omtrent de houding van de CPN-leiding ten aanzien van de Sowjet Unie en de CP-China werd onlangs uit hoogwaardige, zeer kwetsbare bron het volgende vernomen.

1. T.a.v. de Sowjet Unie

Zoals uit de persconferentie van de CPN dd 17 oktober en de rede van CPN-voorzitter Paul de Groot in de Tweede Kamer dd 9 december al bleek, levert de topleiding van de CPN de laatste tijd in toenemende mate kritiek op de persoon en het beleid van Chroestsjow, over wie nog slechts in beledigende termen wordt gesproken.

Gesteld wordt dat het beleid van Chroestsjow de economische situatie in de Sowjet Unie zeer verslechterd heeft. In het bijzonder zouden er in de agrarische sector "chaotische toestanden" heersen.

Ideologisch gezien is de Sowjet Unie, volgens de CPN-leiding, sinds 1956 in ernstige mate afgeleden naar het revisionisme. De verzoening met Tito was "een grote vergissing". De kritiek op Stalin was "op een waanzinnige manier overtrokken". Niemand zal kunnen ontkennen, aldus De Groot, dat Stalin buitengewone verdiensten voor het Sowjetvolk heeft gehad.

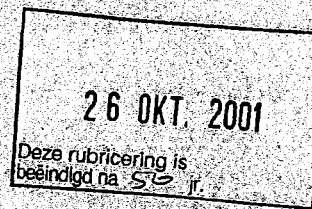
Volgens de CPN-leiding is het thans duidelijk dat de CPSU niet wil overgaan tot een openbare ontluistering van Chroestsjow en tot het openlijk aan de kaak stellen van zijn beleid. In dit verband betitelde De Groot de huidige leiders van de CPSU met "charlatans".

De CPN-leiding verwacht dat de Sowjet Unie de politiek van vreedzame coëxistentie zal voortzetten, een politiek die door de CPN-leiding juist wordt geacht. Persoonlijk geeft De Groot echter de voorkeur aan Stalin's "harde" opvatting van deze politiek boven de "verburgerlijkte" interpretatie van Chroestsjow en (mogelijk) zijn opvolgers.

2. T.a.v. de CP-China

De CPN-leiding constateert dat, in tegenstelling tot de aanvankelijke verwachting (o.m. uitgesproken op de persconferentie), de verhouding tussen de CPSU en de CP-China na de vervanging van Chroest-

Dit exemplaar bestaat uit 3 blz.

sjow niet verbeterd is. Zij schrijft dit toe aan "elementen in leidende kringen van de CPSU, die het door Chroestsjow begonnen spelletje (t.w. het aansturen op een veroordeling van de CP-China) ook nu nog willen voortzetten". De hervatting van de polemiek door China op 21 november toont aan, aldus De Groot, dat we de hoop op een verbetering in de internationale situatie wel kunnen laten varen.

Gezien in het licht van deze ontwikkeling werd het standpunt van de CPN-leiding ten opzichte van de Chinese partij als volgt geformuleerd.

"De Chinese lijn is betrekkelijk onjuist. Het "stormcentrum" van het communisme bijvoorbeeld, ligt niet - zoals volgens de Chinese opvatting - in de koloniale of ex-koloniale landen, maar in Europa, waar het Duitse militarisme het grootste gevaar voor de vrede is.

De linkse opvattingen van de CP-China komen echter voort uit gebrek aan ervaring en geduld. Zij moeten op een kameraadschappelijk wijze worden weerlegd. De CPN zal enerzijds geen enkele ideologische concessie doen, maar anderzijds pertinent niet breken met de Chinese zusterpartij".

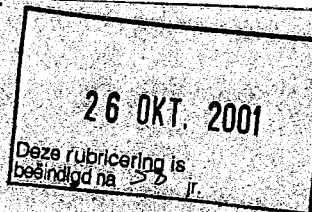
3. De houding van de CPN

Geconfronteerd met de welhaast onontkoombare breuk tussen Moskou en Peking en teleurgesteld door de "geruisloze manier" waarop de nieuwe leiders van de Sowjet Unie de kwestie Chroestsjow behandelen (hierbij speelt de persoonlijke rancune van Paul de Groot ten opzichte van Chroestsjow een grote rol!), meent de CPN-leiding op grond van haar autonomie en haar "nationale taak", de volgende maatregelen te moeten voorstellen aan het partijbestuur.

- a) Het openlijk aan de kaak stellen van het verkeerde beleid van de Russische leiders en de kwalijke praktijken van Chroestsjow.
- b) Het afwijzen van de door de CPSU voorgestelde internationale conferentie van alle communistische partijen.

Dit exemplaar bestaat uit 3 blz.

(Op het 21e congres van de CPN - maart 1964 - sprak de CPN-leiding zich uit vóór een internationale conferentie, mits deze zou leiden tot versterking van de eenheid der communistische beweging. Tijdens de persconferentie over het aftreden van Chroestsjow - 17 oktober - verklaarde De Groot dat er perspectieven geopend waren voor een oplossing van het internationale geschil, omdat "een prestige-factor uit de weg was genomen".

Uit de woorden van de CPN-voorzitter in de Tweede Kamer op 9 december - de CPN heeft het volste vertrouwen dat er een synthese gevonden zal worden in het conflict tussen de marxisten-leninisten in de Sowjet Unie en China, wanneer er niet meer op een breuk wordt gekoerst - kan worden geconcludeerd dat de CPN-leiding vreest, dat ook de huidige CPSU-leiders op een breuk met de CP-China aansturen en daarom thans afwijzend staat t.a.v. een internationale conferentie.

Wel blijft de CPN-leiding een conferentie van de CP'en uit de West-europese landen nuttig en nodig achten.)

- c) Het beleggen van een partijconferentie over bovenvermelde kwesties in het begin van het volgend jaar.

Op de eerstkomende zitting van het CPN-partijbestuur zal omtrent deze voorstellen worden beslist.

CPN-voorzitter De Groot heeft het voornemen binnenkort naar Italië te vertrekken, teneinde besprekingen te voeren met de Italiaanse CP, o.m. over een eventuele conferentie van de Westeuropese partijen. Verwacht wordt dat na zijn terugkeer in Nederland het partijbestuur der CPN spoedig zal bijeenkomen.

22 december 1964.